

Marincsné Nagy Ildikó

Három program a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium Könyvtárának életéből¹

Az iskolai könyvtár

A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium a Jezsuita rend Magyarországi Rendtartományának egyetlen iskolája Magyarországon. Országos beiskolázású nyolcosztályos gimnázium, amelyet 1994-ben alapítottak. Az intézmény 2004-ben négyévfolyamos osztállyal és 2015-ben sportosztállyal bővült. A tanulók száma 765. A tanárok száma 75.

Iskolánk küldetésnyilatkozatában célként a másokért élő teljes ember nevelése áll. Az iskolai könyvtár a teljes ember fejlődéséhez, kibontakozásához könyvtári adottságai és szolgáltatásai révén járul hozzá. Segíti az iskola pedagógiai programjának minél szélesebb körű megvalósítását, a keresztény értékrend kialakítását, a gimnázium és a jezsuita rend megismerését, igényes tanulói környezetet biztosít, támogatja az értékes szórakozást, kapcsolódást és a könyvtárhasználati órán szerzett ismeretek elsajátításával az egész életen át tartó tanulást.

Könyvtárunk alapterülete 254 m², könyvtári állományunk 23 ezer könyvtári egység. Az intézmény megalapításától kezdve rendelkezik iskolai könyvtárral. Az idők folyamán a könyvtár az iskola épületegyüttesének különböző pontjain foglalt helyet. Végleges helyét 2009-ben kapta meg, amikor a központi épület alagsorában került kialakításra, közel a tanárihoz és az igazgatáshoz. Egy légtérben kap helyet az olvasóterem, a szépirodalmi könyvek és az ismeretközlő könyvek egy része, valamint a folyóirattár. Az ismeretközlő könyveink másik része egy raktár jellegű külön részen helyezkedik el. Itt találjuk a médiatárat is. Az olvasótermi részen a diákokat és nevelőket egyénre szabott, önálló tanulásra alkalmas asztalok várják: egyéni helyek 10 fő számára, csoportmunkára 8 főnek. Elkülönítve találjuk a digitális könyvtári részt, ahol 16 számítógép várja a kutatómunkára, egyéni tanulásra, online katalógushasználatra betérő könyvtárhasználókat.

Könyvtárunk életében nagy előrelépést jelentett a 2012-ben elnyert TÁMOP 3.2.4/A-11/1 „Tudásdepó Expressz” pályázat. A pályázat a „Könyvtári ismerettár a Fényiben”,

azaz iskolai könyvtár szolgáltatásai és lehetőségei által a könyvtári hálózatok bemutatása és a kulcskompetenciák fejlesztése az egész életen át tartó tanulás címmel valósult meg. Könyvtárunk 2015-ben elnyerte a könyvtári TIOP-os eszközbeszerzési pályázatot is. A pályázatok lehetővé tették a könyvtári eszközbeszerzést, szolgáltatásbővítést, az újabb könyvtári programok indítását és a könyvtárszakmai továbbképzést. A pályázatok révén laptopok, projektorok, számítógépek, multifunkciós nyomtató, fényképezőgép, CD-lejátszó vitrin került beszerzésre. Szolgáltatásbővítés kapcsán online könyvtárhasználati igényfelmérés, interaktív 3 nyelvű portál kidolgozása valósult meg.²

A programok területén igényes könyvtári nap, olvasókör, fotópályázat és kiállítás, nyári táborok, szövegértést fejlesztő foglalkozások valósultak meg. A továbbképzések az angol szaknyelvi képzésre, a webes kompetenciák elsajátítására, a különböző felhasználói célcsoportok olvasásfejlesztésére, a könyvtári interaktív portálok üzemeltetésére irányultak.

Személyi feltételek tekintetében egy főállású informatikus könyvtáros és egy félállású könyvtárostanár látja el a könyvtári és könyvtárpedagógiai feladatokat. A könyvtárpedagógus a magyar munkacsoport tagja, ezáltal hatékony együttműködés valósul meg a könyvtár és az iskola között a diákok érdekében.

A könyvtárunk nyitvatartása heti 40 órás. Könyvtárhasználati óráinkat a 8 évfolyam alatt folyamatosan, tervezetten valósítjuk meg. A 19 órát három befogadó tárgy keretében szervezzük.

A könyvtárhasználati óraszámok alakulása

évfolyamok	osztályfőnöki	informatika	magyar nyelv és irodalom	összesen
5. évf.	1+1 (közösségi)	-	3+2	7
6. évf.	1	-	-	1
7. évf.	-	3	-	3
8. évf.	-	3	-	3
9. évf.	1	1	-	2
10. évf.	1			1
11. évf.	1			1
12. évf.	-	-	1	1
összesen:	6	7	6	19

Az 5. évfolyamon a januári közösségi hétvégén (szombaton) kerül megtartásra a könyvtárhasználati óra. A magyar nyelv és irodalom óra keretein belül megjelenített +2 óra a II. Rákóczi Ferenc Megyei könyvtárlátogatásra vonatkozik a januári hónap folyamán. Három programunk kerül bemutatásra, amit hagyományteremtő céllal indítottunk el évekkkel ezelőtt és azóta sikeresen kerül megrendezésre.

Fotópályázat

Az iskolai könyvtár 2012-től minden évben fotópályázatot hirdet az iskolai könyvtárak nemzetközi hónapjának szlogenjéhez kapcsolódóan, *Olvasni jó!* címmel. Témák: Az én olvasási kuckóm; Ahogyan én szeretek olvasni; Kedvenc könyvem, könyveim és én.

A fotópályázat célja olyan alkotások létrehozása, amelyek az olvasás élményéről szólnak, az olvasó embert, az olvasás pillanatait, az olvasás által okozott örömet, a könyvek szeretetét, a könyvtár hangulatát vagy bármilyen más, a könyvekkel, az olvasással kapcsolatos érzést rögzítenek, mutatnak meg a fotográfia eszközeivel.

A beérkezett művek főleg 11. és 12. évfolyamos diákoktól érkeznek, akik az iskolai fotószerkesztők tagjai, de fiatalabb diákok is küldenek be alkotásokat. A pályázat szakmai értékelője a fotószerkesztők vezetője. Jutalmazás, hogy a pályamunkákat előhívjuk és kiállításra kerülnek a könyvtár előterében, valamint könyvjelző és könyvjutalom is mindig jut a diákoknak. A képek a következő fotópályázatig a folyosót díszítik. A pályamunkák a könyvtári honlapon megtekinthetők.³

Az iskola könyvtárosai is részt vesznek a pályázaton – versenyen kívül –, ők az iskolai könyvtárban olvasó tanárokat fotózzák, a fotók pedig plakát formájában a könyvtári teret díszítik.

A könyvtár ezen programjával lehetőséget teremt a fotózás iránt érdeklődő diákoknak, és örömet szerez a képeket befogadó diákoknak. Mindezekon keresztül pedig népszerűsíti az olvasás élményét. A program sikerét mutatja, hogy annak megszervezéséért az iskolai könyvtár igazgatói dicséretben részesült.

Olvassunk együtt! Irodalmi és könyvtárhasználati vetélkedő

Szintén 2012 óta minden évben megszervezzük *Olvassunk együtt!* című vetélkedőket. Az egész iskolát megmozgató kétfordulós vetélkedő több előzetes megbeszélés és egyeztetés eredményeként valósul meg. Három korcsoportnak négyfős csapatversenyt hirdetünk. A munkában a tanári kar magyar munkacsoportjának tagjai és a könyvtárosok közösen dolgoznak. A szerzőket és műveiket szakmai egyeztetés alapján választjuk ki (Gárdonyi Géza 5-6.évfolyam, Tamási Áron 7-8. évfolyam és Móricz Zsigmond 9-11. évfolyam).

A választott művek az iskolai könyvtár olvasótermében egy elkülönített polcon kerülnek elhelyezésre, hogy ezzel is felhívjuk a figyelmet. Az első forduló három kategóriájának feladatlapjait a könyvtárostánár állítja össze. Az első forduló feladatlapjait az adott művekkel kapcsolatban könyvtárhasználati ismeretek felhasználásával lehet kitölteni. A feladatlapokat az iskolai könyvtár honlapjáról lehet letölteni és kitöltve a könyvtár e-mail címére visszaküldeni. A második forduló műveltségi vetélkedő, amelyet a magyartanárok állítanak össze a művek alapján és ők is bonyolítják le. A második fordulóba az első forduló legügyesebb csapatai jutnak be.

Az első évben a vetélkedőn 22 csapat indult az iskolából. A korosztályonkénti nyertes csapatok budapesti jutalomkiránduláson vesznek részt. A nyermény a könyvtári hálózat valamelyik könyvtárába való látogatás, múzeumlátogatással egybekötve. Az első évben a kiszemelt Petőfi Irodalmi Múzeum megtekintése által kaptunk utazási kedvezményt. Itt a PIM könyvtárával mint szakkönyvtárral ismerkedtek a diákok, ahol interaktív foglalkozáson vettek részt.

A diákok érdeklődését figyelembe véve természetesen a jezsuiták „törzshelyének” meglátogatása, szellemi fellegvárába való betekintés volt a cél a Párbeszéd Háza megismerésekor. Bikfalvi Géza könyvtáros fogadott bennünket, bemutatta a könyvtárat és mesélt a budapesti jezsuita könyvtári állományról, a lehetőségekről és a könyvtári szol-

gáltatásokról. A Loyola Cafében ebédeltünk, ahol esténként színes könyves és kulturális programok várják a látogatókat.

A vetélkedő jó lehetőség a közös olvasásra, az együttgondolkodásra. E program az alsóbb évfolyamokon arat sikert, de az irodalom iránt elkötelezett és szívesen olvasó felsőbb éves diákok is élvezik a megmérettetést. Nagy motiváció a budapesti jutalomkirándulás, ahol a könyvtári hálózat újabb könyvtáraival ismerkedhetnek meg az utazó diákok.

A sikeres programon felbuzdulva a következő tanévben a vetélkedőt már nem a tananyagban is szereplő művek köré szerveztük, hanem a következőkre: J.R.R Tolkien: *A Gyűrű szövetsége*, *A hobbit*; Balázs Ágnes: *A hóba rajzolt szív*. Ebben a programban 5-8. évfolyamosok vettek részt. Hasonló sikerrel járt a program megszervezése, lebonyolítása, mint az előző években. Jutalomként 14 diákkal utazhattunk Budapestre a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár meglátogatására, ahol a csillagok világában merültünk el egy könyvtárhasználati foglalkozás keretében.

A népmese napja

Szeptember 30. Benedek Elek születésnapja, a népmese napja Magyarországon. Iskolánkban minden diák csatlakozhat a népmese napjához, aki kitölti a népmese napi totót a könyvtárban. Minden kitöltő jutalma egy szem cukor az eredménytől függetlenül. Az az osztály, amelyikből a legtöbbet kitöltötték a totót, október folyamán – az iskolai könyvtárak nemzetközi hónapjában – az iskolai könyvtárban egy teázással egybekötött rendhagyó könyvtárhasználati órán vehet részt. A legelkesebb korosztályok az alsóbb évfolyamok, de a nagyobbakat is vonzza a lehetőség.

Jegyzetek

1. Marincsákné Nagy Ildikó előadása az MKE Miskolcon, 2017-ben megrendezett 49. vándorgyűlése KTE-szekciójában hangzott el.
2. <http://konyvtar.jezsu.hu/>
3. <http://konyvtarportal.jezsu.hu/node/193>

Iskolai könyvtárlátogatás az MKE 49. vándorgyűlésén a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium könyvtárában